

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 07 0 U 019545 24 Uvp
Sarajevo, 12.09.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Danilović Edina, kao predsjednice vijeća, Mahić Samardžić Amele i Milosavljević-Jančić Nevenke, kao članica vijeća, te Pita Minele kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja V.A. iz M., zastupanog po punomoćniku Kajtaž Semiru, advokatu iz Mostara, protiv akta broj: FZ3/2/2-31-1-227-2/21, MB/OB: 1067681209 od 08.04.2021. godine, tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari ponovne isplate vraćenih a neisplaćenih penzija, odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 019545 21 U od 29.05.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 12.09.2024. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka na ime sastava zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 019545 21 U od 29.05.2024. godine, odbijena je tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je kao neosnovana odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Mostaru, broj: FZ10/2/1-31-1-20816-3/21, matični broj: 1067681209 od 09.02.2021. godine. Tim prvostepenim rješenjem tužitelju, kao korisniku prijevremene povoljnije starosne penzije, priznato je pravo na isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija počev od 08.11.2020. godine u visini najnižeg iznosa od 382,18 KM mjesečno, dok je odbijen dio zahtjeva za isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija za period od 01.07.2020. godine do 07.11.2020. godine.

Protiv pobijane presude prvostepenog suda tužitelj je, putem punomoćnika, podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, zbog povrede odredbi federalnog zakona i povrede pravila postupka koja su mogla biti od uticaja na rješenje ove upravne stvari. Ističe da je rješenje penzionog organa kontradiktorno jer je u dispozitivu odluke tačkom 1. tužitelju priznato pravo na isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija, dok se tačkom 2. iste odluke odbija zahtjev za isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija, kao i da se na konkretnu situaciju nije mogla primijeniti odredba člana 112. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju koja se odnosi na zastaru ali samo u situaciji kada se korisnik prava prvi put uvodi u pravo i kada treba da ispuni uvjete za sticanje penzije. Napominje i da je pogrešno tumačena odredba člana 115. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju koja se odnosi na prijavu promjena u odnosu na korištenje određenog prava i koja odredba se nije mogla primijeniti na štetu tužitelja. Zbog svega navedenog predlaže da ovaj sud zahtjev za vanredno preispitivanje uvaži, pobijanu

presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje ili da odluku prvostepenog suda ukine i donese odluku kojom se u cijelosti usvaja tužbeni zahtjev. Također potražuje troškove postupka na ime sastava zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke u iznosu od 300,00 KM.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti kao neosnovan odbije.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 9/05), ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je tužitelj dana 08.02.2021. godine podnio zahtjev za ponovnu isplatu vraćenih penzija za period juli do decembar 2020. godine, uz navođenje da nije bio u mogućnosti podizati penziju zbog boravka u G. gdje je izvodio radove na porodičnoj kući. Iz spisa predmeta također je nesporno utvrđeno da je tužitelj ranije ostvario pravo na prijevremenu povoljniju starosnu penziju počev od 01.01.2013. godine. Dalje, Kantonalna administrativna služba tuženog u Mostaru, kao prvostepeni organ, rješavajući po zahtjevu tužitelja je donijela rješenje broj: FZ10/2/1-31-1-20816-3/21, matični broj: 1067681209 od 09.02.2021. godine, kojim je tužitelju, kao korisniku prijevremene povoljnije starosne penzije priznato pravo na isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija počev od 08.11.2020. godine u visini najnižeg iznosa od 382,18 KM mjesečno (tačka 1. dispozitiva rješenja), dok je odbijen dio zahtjeva za isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija za period od 01.07.2020. godine do 07.11.2020. godine (tačka 2. dispozitiva rješenja), uz obrazloženje da je tužitelj podnio zahtjev za isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija dana 08.02.2021. godine, za koji je utvrđeno da je djelimično zastario, pa je riješeno kao u dispozitivu shodno članu 112., 113. stav 2., kao i 115. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. Novine F BiH“ broj:13/18). Protiv tog rješenja tužitelj je podnio žalbu koja je osporenim rješenjem tuženog odbijena kao neosnovana, a protiv tog rješenja tužitelj je, putem punomoćnika, podnio tužbu u upravnom sporu, koju je prvostepeni sud (nakon održane javne rasprave u prisustvu punomoćnika tužitelja i odsutnosti uredno obavještenog tuženog), odbio kao neosnovanu, cijeneći predmetna rješenja penzionih organa pravilnim i zakonitim, a navode tužbe neosnovanim.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje ove upravne stvari zbog čega je, po ocjeni ovog suda, zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan.

Naime, odredbama člana 112. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 13/18 i 93/19), propisano je da se penzija isplaćuje od dana ispunjenja uslova propisanih za sticanje penzije, ako je zahtjev podnijen u roku od tri mjeseca od dana ispunjenja uslova, a ako je zahtjev podnijen po isteku tog roka, od dana podnošenja zahtjeva i za tri mjeseca unazad.

Odredbom člana 113. stav 2. istog Zakona propisano je da dospjela novčana primanja proistekla iz ostvarenog prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zastarijevaju u roku od tri mjeseca, od dana dospelosti, dok je odredbama člana 115. stav 1. i 2. istog Zakona propisana obaveza korisnika penzije da, u roku od 15 dana od nastanka, nosiocu osiguranja prijavi svaku činjenicu koja je od uticaja na korištenje odnosno obim prava, te da korisnik penzije kome se

isplata vrši van Federacije obavezan je da na kraju kalendarske godine, nosiocu osiguranja dostavi potvrdu o životu, dok je stavom 3. propisano da korisniku penzije koji ne postupi na način iz stava 1. i 2. ovog člana ili se ne odazove pozivu nosioca osiguranja za činjenice za koje je vezano korištenje prava, isplata penzije se obustavlja.

Cijeneći konkretnu situaciju, a prema odredbama naprijed citiranih članova 112. i 113. Zakona o penzijskom i invalidskom, te nespornu činjenicu da je tužitelj svoj zahtjev za ponovnu isplatu vraćenih i neisplaćenih penzija podnio dana 08.02.2021. godine, te kako se radi o dospjelim novčanim potraživanjima, to su organi uprave, a i prvostepeni sud, pravilno i zakonito zaključili da tužitelju pripada pravo na isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija i to počev od 08.11.2020. godine, a da je dio zahtjeva za isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija za period od 01.07.2020. godine do 07.11.2020. godine zastario, zbog čega je i odbijen.

Zahtjevom za vanredno preispitivanje neosnovano se prigovara da je rješenje prvostepenog upravnog organa, koje je kao pravilno prihvaćeno od tuženog, kontradiktorno jer je tačkom 1. dispozitiva rješenja tužitelju priznato pravo na isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija, a tačkom 2. dispozitiva odbijen njegov zahtjev. Naime, izreka rješenja prvostepenog penzionog organa, je pravilna, zakonita i potpuno jasna jer je ispravno odlučeno o zahtjevu tužitelja, za koji je utvrđeno da je djelimično zastario i zbog čega je tačkom 2. izreke prvostepenog rješenja odbijen dio zahtjeva za isplatu vraćenih a neisplaćenih penzija za period od 01.07.2020. godine do 07.11.2020. godine i to upravo zbog zastarjelosti, budući da citirana odredba člana 112. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju izričito propisuje da dospjela novčana primanja proistekla iz ostvarenog prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zastarijevaju u roku od 3 mjeseca od dana dospelosti. Isto tako, suprotno navodima zahtjeva, obrazloženje odluke nadležnih organa sadrži vrlo jasno izražen stav, kojim se elaboriraju i daju konkretni razlozi za donesenu odluku, koji koincidiraju sa samim dispozitivom, na koji način je u potpunosti zadovoljen standard kvaliteta obrazložene odluke, kako je to propisano članom 6. Evropske konvencije.

Pored toga, kako je odredbom člana 115. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, propisano da je korisnik penzije obavezan u roku od 15 dana od dana nastanka, nosiocu osiguranja prijaviti svaku činjenicu koja je od uticaja na korištenje odnosno obim prava, a iz stanja spisa nesporno proizilazi da tužitelj nositelju osiguranja nije prijavio činjenice vezano za nepreuzimanje penzije, odnosno činjenice vezano za spriječenost korištenje prava, jer se nalazio na drugoj adresi, već je tek 08.02.2021. godine podnio zahtjev za ponovnu uspostavu isplate penzije, to nije osnovan navod zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke da je materijalno pravo pogrešno primijenjeno i da su odredbe Zakona o PIO pogrešno tumačene. Treba podsjetiti i na zauzeti stav Ustavnog sud Bosne i Hercegovine iz presude broj: AP-1191/08 od 25.03.2011. godine, prema kojoj institut zastare (regulisan tada važećim članom 104. stav 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, a sada članom 113. stav 2. važećeg zakona) sa stajališta opravdanosti nije upitan za Ustavni sud, obzirom da je ovo ograničenje potrebno kako bi se osiguralo načelo pravne sigurnosti, jer država ima interes da se zadrže pravni odnosi koji su trajali određeno vremenski period, a osim toga, institut zastare treba pozitivno utjecati protiv nemarnosti u ostvarivanju prava. Prema stanju spisa tužitelj se ponio upravo tako, jer nije obavijestio tuženi organ o važnoj činjenici spriječenosti korištenja svog prava, zbog boravka na drugoj adresi u odnosu na onu koja je prijavljena kod tuženog.

Imajući u vidu naprijed izneseno, ovaj sud je i ostale navode zahtjeva ocijenio neosnovanim, pa je primjenom odredbe člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

Ujedno, u skladu s odredbom člana 397. stav 1. Zakona o parničnom postupku, u vezi s članom 387. stav 1. tog zakona i članom 55. Zakona o upravnim sporovima, odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava zahtjev za vanredno preispitivanje, jer tužitelj nije uspio sa zahtjevom.

Zapisničar
Pita Minela, s.r.

Predsjednica vijeća
Danilović Edine, s.r.